

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Hodnoticí zpráva o dopadu projektu v lokalitě Vejprty

Adéla Novotná

Říjen, 2021

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

Obsah	2
Seznam obrazových příloh	2
Seznam grafů	2
Seznam tabulek.....	3
1. Seznam použitých zkratk.....	4
2. Manažerské shrnutí.....	5
3. Základní terminologie	7
3.1 Sociální vyloučení	8
4. Metodologie a cílová skupina	8
4.1 Cíle / evaluační otázky	8
4.2 Předmět evaluace	9
4.3 Metodologie evaluace	9
4.4 Limity evaluace	10
5. Popis výchozího stavu vzdělávacího systému a kontextu v lokalitě	11
6. Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění	15
7. Zhodnocení rizik při plnění cílů (obecná rizika i konkrétní rizika v řešené lokalitě)	23
8. Výsledný stav vzdělávacího systému a doporučení do budoucna	24
8.1 Adresnost / relevance	24
8.2 Koordinace a synergie	24
8.3 Udržitelnost.....	25
9. Zdroje a literatura	28

Seznam obrazových příloh

Obrázek 1 Pozvánka na debatu v MSSS zveřejněná na Facebookové stránce Města Vejprty	16
Obrázek 2 Příspěvek o projektu „PODPORA Vejprty“ v místním zpravodaji města Vejprty.....	17

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj nedostatečného prospěchu	12
---	----

Graf 2 Rozdíl mezi počtem absolventů základní školy a nově nastupujících na střední školu	14
Graf 3 Procentuální zastoupení absolventů, kteří nastoupili na střední školu	14

Seznam tabulek

Tabulka 1 Srovnání úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání mezi obyvateli staršími 15 let (SLDB z roku 2011).....	10
Tabulka 2 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 1.....	15
Tabulka 3 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 2	18
Tabulka 4 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 3.....	19
Tabulka 5 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 4.....	22
Tabulka 6 Analýza rizik MPI.....	23

1. Seznam použitých zkratk

ASZ	Agentura pro sociální začleňování (odbor Ministerstva pro místní rozvoj ČR)
CDM	centrum dětí a mládeže
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
IKV	inkluzivní a kvalitní vzdělávání
KPSVL	koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
KŽV	odlišné kulturní prostředí nebo jiné životní podmínky dítěte
LMP	lehké mentální postižení
MPI	místní plán inkluze
MSSS	městská správa sociálních služeb
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MÚ	městský úřad
NNO	nevládní nezisková organizace
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPZ	Operační program Zaměstnanost
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	odbor sociálně právní ochrany dětí
PO	podpůrné opatření
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PŠD	povinná školní docházka
SAS	sociálně aktivizační služby
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPSZ	strategický plán sociálního začleňování
SŠ	střední škola
SVL	sociálně vyloučená lokalita/lokality
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠZ	školský zákon
ZŠ	základní škola

Licence Creative Commons: CC-BY – uveďte původ, Česká republika
[Creative Commons — Attribution 4.0 International — CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Poděkování

Největší poděkování patří respondentům této evaluace nejenom za jejich ochotu a čas, ale hlavně za práci, kterou dělají v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání.

2. Manažerské shrnutí

Cílem hodnotící zprávy je zjistit, jak se posunulo inkluzivní vzdělávání v dané obci, a to za pomoci **místního plánu inkluze (MPI)**. Tento dokument na začátku spolupráce specifikoval problémy, se kterými se obec potýká, stanovil cíle k jejich řešení a upřesňoval jednotlivé aktivity, pomocí nichž lze daných cílů dosáhnout. Zpráva se tak zaměřuje na dopad těchto cílů a aktivit na cílové skupiny v dané obci.

Město Vejprty se nachází v Ústeckém kraji a žije v něm kolem tří tisíc obyvatel. Ve městě je jedna mateřská a jedna základní škola, jejichž zřizovatelem je město. Za střední školou žáci cestují do větších měst mimo Vejprty. Ve městě skvěle funguje spolupráce mezi zástupci města, MŠ a ZŠ Vejprty, MSSS Vejprty a Vzdělávacím centrem Genesis, z.s., které sídlí mimo Vejprty, ale pomáhá místním aktérům s poradenstvím.

Hlavní zjištění evaluace:

Vejprty jsou příkladem dobré praxe v oblasti inkluzivního vzdělávání. Místní plán inkluze reaguje na identifikované problémy v obci a komplexně se snaží o jejich řešení pomocí aktivit, které se soustředí nejen na děti, ale i rodiče a širší společnost. Místním aktérům se podařilo realizovat většinu aktivit, které byly v rámci MPI navrženy, a to nejen díky dvěma získaným výzvám, ale i vlastním finančním zdrojům a možnostem. Z výpovědí místních aktérů a získaných dat také vyplývá, že cílová skupina jevila o aktivity zájem a způsob, jakým se podařilo aktivity realizovat, byl úspěšný.

Hlavní doporučení:

Doporučení pro všechny místní aktéry:

- Zvážit cílení realizovaných aktivit, jestli se doopravdy dotýkají rodin ohrožených sociálním vyloučením.

Doporučení pro město Vejprty a MŠ a ZŠ Vejprty:

- Zvážit podporu a zaštitění terénní práce, která je důležitá pro některé aktivity, ale již ji nelze organizovat pod vedením SAS.

Doporučení pro MŠ a ZŠ Vejprty:

- Pokračovat ve spolupráci se Vzdělávacím centrem Genesis, z.s., které nesídlí ve Vejprtech, ale je významným pomocníkem při realizaci některých aktivit.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- Zvážit, jak budou financovány některé personální pozice po ukončení aktuální finanční podpory.

3. Základní terminologie

Agentura pro sociální začleňování byla v roce 2008 ustavena jako ústřední nástroj státní správy pro řešení sociálního začleňování. Jejimi dvěma základními úkoly jsou zajištění podpory obcím v procesu sociální integrace a odborná koordinace řešení sociálního vyloučení na národní úrovni. ASZ podporuje obce a města v tom, aby mohly plnit svoji funkci v zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání, bydlení, zaměstnání, zdravotní péči a dalším zdrojům a institucím všem svým občanům bez ohledu na jejich sociální status.

Základním nástrojem ASZ při řešení sociálního vyloučení v konkrétní obci je **sítování a propojování relevantních místních aktérů**, které je nezbytným předpokladem pro implementaci integračních procesů. K tomu slouží tzv. **lokální partnerství** (LP), platforma, v jejímž rámci se koordinovaně řeší jednotlivé problematické oblasti prostřednictvím vytčení strategických cílů a naplňování konkrétních opatření pro jejich naplňování. Obec vytváří ve spolupráci s pracovní skupinou pro vzdělávání a zástupci ASZ (lokální konzultant a konzultant pro inkluzivní vzdělávání) **místní plán inkluze v oblasti vzdělávání** (MPI).

Cílem MPI je systematizace opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy. Plán je vypracován na dobu tří let. Návrh plánu obsahuje identifikaci problémů v oblasti inkluzivního vzdělávání a rámcový návrh možných opatření řešících daný problém. Opatření přijatá v rámci MPI řeší především problematiku zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, zejména zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků socioekonomicky znevýhodněných a pocházejících z odlišného kulturního prostředí, tj. dětí a žáků žijících v sociálně vyloučených lokalitách či ohrožených sociálním vyloučením, a problematiku desegregace škol.

MPI je zpracován v kontextu předpokládaného demografického a sociálně ekonomického vývoje a s ohledem na efektivitu vzdělávací soustavy v místě vzhledem k počtům výše zmíněných skupin. Pro nastavení opatření také slouží analýza místní vzdělávací sítě, která popisuje místní vzdělávací síť jak kvalitativně, tak kvantitativně.

ASZ je zprostředkujícím aktérem, který nemá přímý vliv na stav sociálního vyloučení a sociálně vyloučených lokalit v obcích. V současné době je nejsilnějším nástrojem vlivu na obce v rukou ASZ **koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám** (KPSVL), který umožňuje obcím spolupracujícím s ASZ exkluzivně podávat projekty do uzavřených nesoutěžních výzev, kde jsou pro ně předem alokovány značné finanční zdroje. Projektové poradenství¹ v rámci KPSVL se tak stává zásadní intervencí ASZ ovlivňující řešení sociálního začleňování v obcích.

---

¹ projektovým poradenstvím v tomto smyslu rozumíme „odbornou podporu územních celků a jejich partnerů při přístupu k čerpání fondů EU, zejména v návaznosti na KPSV 2021+, včetně vydávání stanovisek o souladu projektů s PSZ“ (ASZ 2021).

3.1 Sociální vyloučení

Pod pojmem **sociální vyloučení** chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají ztížený přístup ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, a zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení. Současně se snižuje možnost jejich participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Se sociálním vyloučením je často spojena určitá míra stigmatizace ze strany většinové společnosti.

Mezi základní indikátory sociálního vyloučení patří materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování, kriminality a vysoká míra migrace. Kombinace těchto faktorů brání zasaženým jedincům či rodinám v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Různé kombinace intenzity těchto jevů pak vytváří charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší.

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o **sociálně vyloučené lokalitě** (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou zákonné normy, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti, i faktory vnitřní, které se často mezigeneračně reprodukuje (např. životní styl samotných sociálně vyloučených). Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou. Je však nutné důrazně se vyhradit proti zaměňování pojmu sociální vyloučení s příslušností k romskému etniku, stav vyloučení ze společnosti může postihnout kohokoliv nehlédě na jeho etnickou příslušnost.

Dopady sociálního vyloučení na oblast vzdělávání jsou komplexní a projevují se v několika rovinách. Obecně lze ale říct, že děti/žáci vyrůstající v prostředí sociálního vyloučení mají menší vzdělanostní šance a jsou častěji předurčeny ke školnímu neúspěchu než jejich vrstevníci.

4. Metodologie a cílová skupina

4.1 Cíle / evaluační otázky

Cílem hodnotící zprávy je zjistit, jak se posunulo inkluzivní vzdělávání v dané obci, a to za pomoci **místního plánu inkluze (MPI)**. Tento dokument na začátku spolupráce specifikoval problémy, se kterými se obec potýká, stanovil cíle k jejich řešení a upřesňoval jednotlivé

aktivity pomocí kterých lze daných cílů dosáhnout. Zpráva se tak zaměřuje na dopad těchto cílů a aktivit na cílové skupiny v dané obci. Cílovými skupinami mohou být všichni obyvatelé obce (např. osvětové aktivity), dětí z rodin ohrožených sociálním vyloučením a jejich rodiče (např. kariérní poradenství pro děti a jejich rodiče) nebo pedagogičtí pracovníci (např. metodické vedení školních asistentů).

Hlavní evaluační otázka: Jakou změnu podnítl dokument MPI mezi aktéry v území?

Aby mohla být hlavní evaluační otázka kvalitně zodpovězena, zaměřuje se hodnotící zpráva na vyhodnocení jednotlivých strategických cílů MPI, které nahrazují evaluační podotázky. Níže se tedy zaměříme na zhodnocení následujících cílů:

- Strategický cíl 1: Podpora obce při zavádění inkluzivního vzdělávání
- Strategický cíl 2: Inkluzivní opatření v oblasti předškolního vzdělávání
- Strategický cíl 3: Inkluzivní opatření v oblasti základního školství a prevence školní neúspěšnosti
- Strategický cíl 4: Dobudování infrastruktury pro inkluzivní vzdělávání v MŠ a ZŠ

4.2 Předmět evaluace

Předmětem evaluace je projekt „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“ a Místní plán inkluze pro obec Vejprty, který v rámci projektu vznikl. V evaluaci se nejdříve zaměříme na to, zda byly jednotlivé cíle a aktivity realizovány. Souhrnné tabulky 2 až 5 ukazují seznamy aktivit podle cíle a do jaké míry byly splněny – zcela splněny, částečně splněny či nerealizovány. Podrobnější popis realizace daných aktivit následuje v navazujícím textu.

Další část popisuje krátkodobé dopady realizovaných aktivit a naplnění cílů specifikovaných v MPI. Součástí zprávy je i hodnocení konstrukce MPI – jak reaguje na problémy vyskytující se v dané oblasti a konzistence aktivit s cíli, které mají naplňovat.

4.3 Metodologie evaluace

Evaluace využívá primárně kvalitativní metody, které umožňují otevřený sběr podnětů a usilují o komplexní pochopení situace v obci. Pro účely této evaluace bylo uskutečněno **4 polostrukturované rozhovory** s pěti různými respondenty, a to v online prostředí. Rozhovorů se zúčastnili zástupci města Vejprty, ZŠ a MŠ Vejprty, Městské správy sociálních

služeb Vejprty a Vzdělávacího centra Genesis, z.s. Pro evaluaci jsou využita i dostupná kvantitativní data (např. data MŠMT, výroční zprávy školy).

Zdroje dat:

1. Desk research z veřejně dostupných zdrojů (např. výroční zprávy ZŠ a MŠ Vejprty)
2. Data z výkazů MŠMT za roky 2015–2020
3. Data o vzdělávání z Českého statistického úřadu
4. Data poskytnutá Vzdělávacím centrem Genesis, z.s.
5. Polostrukturované rozhovory se zástupci místních aktérů:
  - a. Město Vejprty
  - b. MŠ a ZŠ Vejprty
  - c. Městská správa sociálních služeb Vejprty
  - d. Vzdělávací centrum Genesis, z.s.

4.4 Limity evaluace

Evaluace dopadů spolupráce ASZ a obcí se sociálně vyloučenými lokalitami naráží na několik zásadních limitů. Některé z nich jsou obecnými metodologickými problémy evaluace sociálních jevů, jiné se týkají specifík práce ASZ. Je zde rovněž potřeba upozornit na aktuální pandemickou situaci a ztíženou terénní evaluační práci.

V úvodu je potřebné zmínit, že jde o interní evaluaci. Z povahy interní evaluace vyplývají možná rizika: ovlivnění komunikačních partnerů, reliability dat, příznivější a méně kritická analýza atd. Na odstranění těchto limitů existuje vnitřní kontrola pomocí mikrotýmů a garanta evaluace. Odbornost postupů evaluací je zároveň kontrolována interní oponentní skupinou.

Specifickými omezeními vyplývajícími z povahy ASZ jako organizace a její činnosti, která jsme zmiňovali již v jedné z předchozích kapitol, je zejména rozpor mezi tím, že **primární cílovou skupinou ASZ je obec a místní institucionální aktéři**, avšak zvolená evaluační metoda šetří dopady intervencí na sociálně vyloučené osoby, které jsou pro ASZ sekundární, tedy nikoliv bezprostřední, cílovou skupinou. Již z tohoto východiska vyplývá, že činnost ASZ může mít pouze **zprostředkovaný vliv na vznik dopadů** v sociálně vyloučených lokalitách.

Zároveň musíme vzít v úvahu také limity související s aktuálními omezeními realizace inkluzivního vzdělávání. Do jeho vývoje, stejně jako obecně do vývoje společnosti, silně **intervenuje velké množství vnějších faktorů**, např. **systémové nastavení** jednotlivých politik státu. Všechny integrační procesy jsou dlouhodobé povahy a projevují se až po delší době, od intervencí tedy nelze očekávat okamžitý dopad a změny v sociálně vyloučených lokalitách.

Jiný limit prováděné evaluace představuje **nedostatek dostupných relevantních dat** takřka ve všech oblastech intervencí, většinu dat tak musí evaluator shánět sám. S tím souvisí i absence systematického průběžného **monitoringu naplňování MPI v lokalitě**.

5. Popis výchozího stavu vzdělávacího systému a kontextu v lokalitě

Popis vzdělávací sítě

Na území Vejprty se vyskytuje jedna mateřská a jedna základní škola, jejichž zřizovatelem je město Vejprty. Počet žáků školy se za posledních pět let pohyboval mezi 189 a 229 žáky a každý rok nastoupilo do školy kolem dvaceti dětí. Ve Vejprtech se nenachází žádná střední škola, děti nejčastěji pokračují na středních školách v Kadani nebo Chomutově, které se nachází asi 30 minut cesty od Vejprty.

Ve Vejprtech žije výrazně více obyvatel s nižším vzděláním a výrazně méně obyvatel s vyššími stupni vzdělání, než je republikový a krajský průměr viz tabulka 1. Tyto údaje ukazují, že cíle zaměřující se na podporu žáků v usilování o středoškolské vzdělání a úspěšnost v základním vzdělávání byly pro danou lokalitu velmi dobře zvoleny, neboť reagují na celkově nižší vzdělanost místních obyvatel.

Tabulka 1 **Srovnání úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání mezi obyvateli staršími 15 let (SLDB z roku 2011)²**

2011 (v % z obyvatel starších 15 let)	Bez vzdělání ³	Základní včetně neúplného ⁴	Středoškolské bez maturity	Maturita	Nástavbové vzdělání	Vysokoškolské
Česká republika	0,4	15,1	28,3	23,2	2,4	10,7
Ústecký kraj	0,7	18,5	29,7	21,0	2,1	6,4
Vejprty	4,5	29,2	26,5	14,8	1,6	2,6

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Českého statistického úřadu 2011

Hlavní problémy a potřeby identifikované v MPI

Ze vstupní analýzy⁵ a rozhovorů s místními aktéry vyplývá, že Vejprty se potýkaly s následujícími problémy:

- **Účast na předškolním vzdělávání.** Mateřská škola, která má připravovat děti na povinnou školní docházku, je extrémně důležitá pro děti, u kterých se lze obávat, že jim domácí prostředí nezprostředkovalo dostatečný rozvoj sociální a kognitivních

² Zdroj: Data o vzdělání, Český statistický úřad.

³ Znamená nedokončený první stupeň ZŠ.

⁴ Neúplné základní vzdělání znamená dokončený první stupeň, ale nedokončený druhý.

⁵ Svobodová (2017). Vstupní analýza města Vejprty. Praha: Agentura pro sociální začleňování.

dovedností. Tato obava se často pojí s dětmi z rodin ohrožených sociálním vyloučením, a proto je důležité rodiny motivovat k co nejintenzivnější účasti na předškolním vzdělávání, a to nejenom na poslední ze zákona povinný rok.

- **Přechod na střední školu** je pro děti ve Vejprtech znesnadněn absencí střední školy ve městě. Nejbližší střední školy se nachází v obcích Kadaň a Chomutov, které jsou asi 30 minut cesty z Vejprt. Nástup do školy v jiném městě tak může představovat pro rodiny ohrožené sociálním vyloučením nejenom finanční, ale i emoční zátěž.
- **Školní neúspěšnost** může mít dlouhodobé důsledky na budoucnost dětí. Jedním z rizik je, že kvůli opakování ročníku jedinec nedokončí povinnou školní docházku, což znemožní jeho další vzdělávání a zhorší dlouhodobé kariérní vyhlídky.

MPI Vejprty byl zkonstruován tak, aby všechny problémy řešil komplexně s dětmi i jejich rodiči. V případě předškolního vzdělávání je zásadní motivace a rozhodnutí rodičů dítě do předškolního vzdělávání zapojit, proto se mateřská škola snaží rodičům školku představit a vytváří programy i pro rodiče. Stejně je tomu u podpory přechodu na střední školu, kdy se kariérního poradenství často účastní i rodiče dětí a jsou s nimi podrobně prodiskutovány možnosti jejich dítěte a formální náležitosti, které je potřeba splnit. Velkou pomocí při působení na rodiče vytvářel prostor SAS, kam rodiny ohrožené sociálním vyloučením mohly přijít a zaměstnanci SAS mohli přímo napomoci řešení daných problémů.

Hlavní zjištění z procesní evaluace

Ve Vejprtech funguje velmi aktivní a kooperativní pracovní skupina, která se skládá ze zástupců města Vejprty, Městské správy sociálních služeb a Mateřské a Základní školy Vejprty. Tato pracovní skupina se doposud scházela pravidelně a úspěšně spolupracovala na řešení vzniklých problémů. Agentura sehrála nejdůležitější roli na začátku spolupráce v lokalitě, když se podílela na podobě místního plánu inkluze, aktuálně je její role spíše upozaděna, k čemuž přispělo i personální střídání na pozici koordinátora inkluzivního vzdělání zastupujícího Agenturu.

Vejprtům se podařilo realizovat dva projekty v rámci výzev KPSLV a SVL II, což jim umožnilo postupně realizovat cíle z MPI. Díky spolupráci na druhém projektu se Vzdělávacím centrem Genesis, z.s., přizpůsobily aktivity a podporu žáků i pandemické situaci a online výuce.

Vývoj vybraných ukazatelů

Efekt intervencí ve vzdělávání je většinou dlouhodobý a těžko kvantitativně měřitelný. Nicméně lze se podívat na vývoj některých důležitých ukazatelů, které souvisí s cíli uvedenými v MPI (např. přechod na střední školu nebo prevence školní neúspěšnosti) a podívat se, jak se během snahy o naplnění těchto cílů indikátory vyvíjely. Nicméně nelze tato data interpretovat jako kvantitativní vyjádření efektu nějaké intervence, slouží nám spíše pro vhled do situace v obci a toho, jak se vyvíjela mimo jiné působením uskutečněných intervencí.

Žáci opakující ročník a předčasná ukončení povinné školní docházky v letech 2015–2020 (dle dat MŠMT)

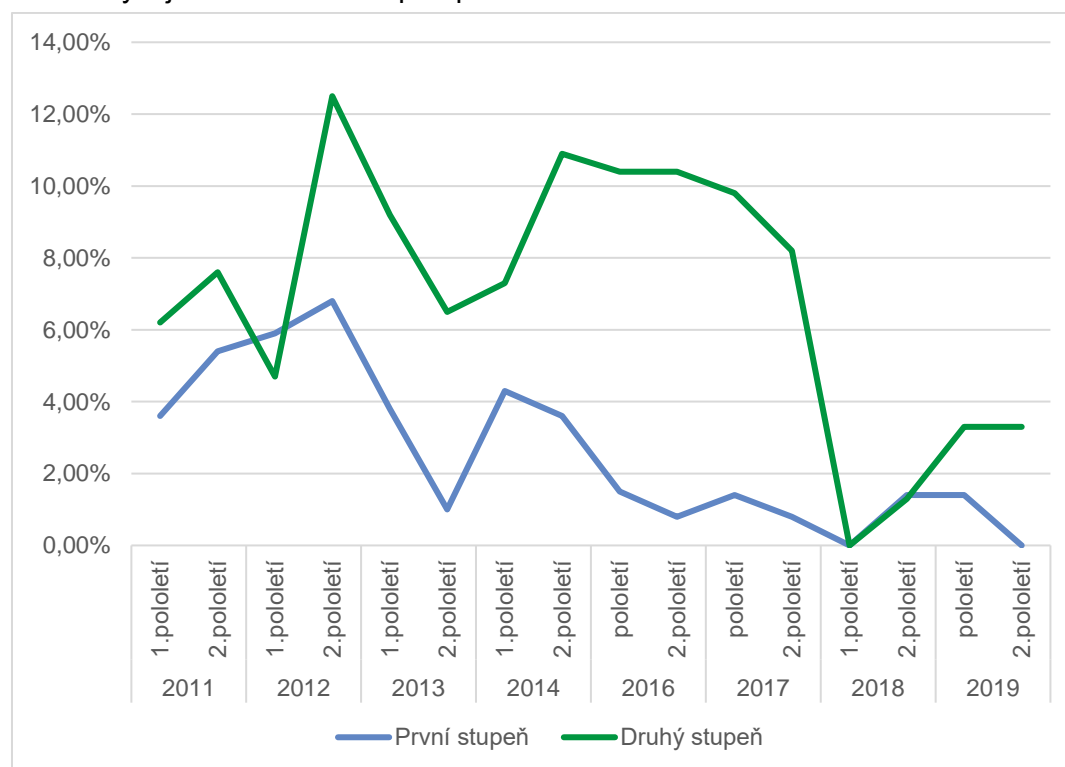
Počet žáků opakujících ročník se ve Vejprtech dlouhodobě drží na nule, s výjimkou roku 2016, kdy opakoval ročník jeden žák. Podobně si stojí předčasné ukončení povinné školní docházky, které se také dlouhodobě drží na nule s výjimkami v roce 2017, kdy docházku ukončilo předčasně šest žáků a v roce 2015, kdy ukončili předčasně školní docházku čtyři žáci.

Vzhledem k ojedinělosti případů, kdy došlo k předčasnému ukončení povinné školní docházky a opakování ročníku, nelze z údajů vyvozovat žádný trend, hodnoty se s výjimkami drží při nule.

Vývoj nedostatečného prospěchu (dle dat z výročních zpráv školy)

Na obou stupních školní docházky je znatelný spíše kolísavý, ale jasně klesající trend v nedostatečném školním prospěchu, což znamená, že čím dál méně dětí ukončuje školní pololetí s nedostatečným hodnocením z některého předmětu viz graf 1.

Graf 1 Vývoj nedostatečného prospěchu

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv MŠ a ZŠ Vejprty (2011–2019)

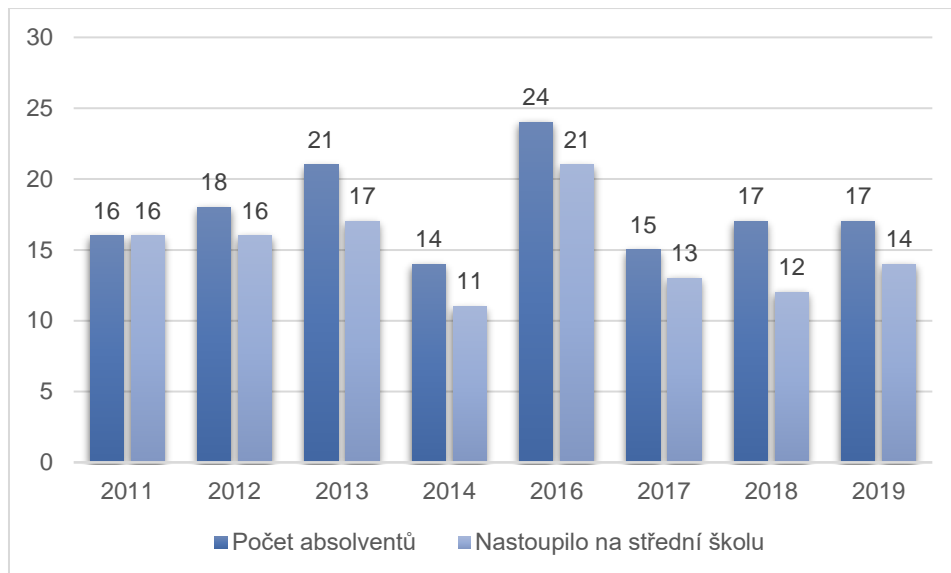
Absolventi, kteří nastoupili na střední školu (dle dat z výročních zpráv školy)

Rozdíl mezi celkovým počtem absolventů základní školy a těch, kteří nastoupili na střední odbornou školu nebo učiliště, se stabilně pohybuje v rozmezí dvou až pěti žáků. Graf č.3 zobrazující procentuální zastoupení žáků, kteří na střední školu nastoupili, vykazuje stabilní,

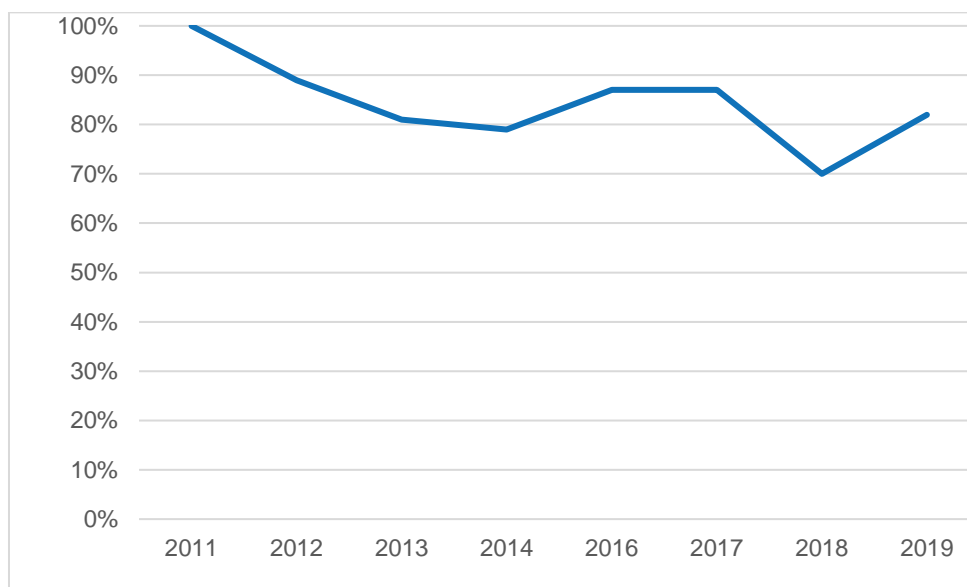
lehce kolísavý trend – počty absolventů nastupujících na střední školu se dlouhodobě nesnižují, ani nezvyšují.

Graf 2 Rozdíl mezi počtem absolventů základní školy a nově nastupujících na střední školu

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv MŠ a ZŠ Vejprty (2011–2019)

Graf 3 Procentuální zastoupení absolventů, kteří nastoupili na střední školu

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv MŠ a ZŠ Vejprty (2011–2019)

6. Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění

6.1. Strategický cíl 1: Podpora obce při zavádění inkluzivního vzdělávání

Následující tabulka obsahuje přehled veškerých priorit, cílů a aktivit definovaných v MPI města Vejprty doplněný o sloupce Vyhodnocení. Stupeň realizace opatření je vyznačen barvami – zelená pro naplněná opatření, červená pro nenaplněná a žlutá pro částečně naplněná opatření. To, zda byl cíl naplněn, vychází z úsudku evaluátora na základě informací poskytnutých od místních aktérů. Tabulka je doplněna o komentář vyhodnocující přínos jednotlivých aktivit k naplnění stanovených cílů. Hodnocení je rozděleno na základě specifických cílů pro jednodušší orientaci.

Z celkových 32 opatření, bylo 29 opatření splněno, 2 opatření částečně splněna a 1 opatření nesplněno.

Tabulka 2 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 1

STRATEGICKÝ CÍL 1	Podpora obce při zavádění inkluzivního vzdělávání
SPECIFICKÝ CÍL 1.1	1.1 Koordinační činnost s dalšími subjekty – mimo jiné i pracovní činnost nově vzniklé pozice KOORDINÁTOR INKLUZE
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
Pravidelná spolupráce a komunikace subjektů v rámci koordinační platformy (město, škola, poskytovatel sociálních služeb) <ul style="list-style-type: none"> 1 x měsíčně 	Splněno , porady probíhaly jednou do měsíce i v období epidemických opatření a pravidelně se jich účastnili zástupci města, MŠ a ZŠ Vejprty, zástupci MSSS a několikrát se jich zúčastnil i KIV zaměstnaný ASZ.
Činnost nově vytvořené pozice KOORDINÁTOR INKLUZE (provozní komunikace mezi dotčenými organizacemi, svolávání ad hoc jednání, iniciace řešení případných problémů, evaluace probíhajícího procesu a efektivity inkluzivních opatření)	Splněno , pozice fungovala 3 roky a následně byla zrušena, protože koordinace mezi hlavními aktéry fungovala bezproblémově. Pozice nebyla dále vnímána jako potřebná a zároveň skončila finanční podpora, která ji zajišťovala. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.
SPECIFICKÝ CÍL 1.2	1.2 Osvětová činnost
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
Osvětová činnost vůči veřejnosti Realizace semináře: CO JE TO INKLUZE VE ŠKOLSTVÍ – seminář pro širší veřejnost s důrazem na místní podmínky <ul style="list-style-type: none"> 4 setkání 	Částečně splněno , byla realizována 1 veřejná diskuse se zástupci školy, ale zároveň pro veřejnost, jejíž cílem bylo rozšířit povědomí o pojmech týkajících se inkluze ve vzdělávání. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.
Osvětová činnost vůči veřejnosti Realizace debaty: QUA VADIS české školství? – debata s občany s důrazem na místní možnosti <ul style="list-style-type: none"> 2 setkání 	Splněno , debatní kavárny proběhly 4 na půdě městské správy sociálních služeb. Slovy jednoho z místních aktérů: „Prostor praskal ve švech“. Pravidelně se debat účastnili rodiče, jejichž děti potřebují speciální pomoc (např. doučování). Jedna debata proběhla i na půdě školy a byla spojena s otevřením nových jazykových učeben.

	Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.
Osvětové aktivity vůči široké veřejnosti: Kampaň PODPORA VZDĚLÁVACÍHO PROCESU jako cesta ze sociálního vyloučení (MIZ – místní informační zpravodaj, webové stránky a Facebook města, prosklené vývěsní tabule)	Splněno , publikace seriálu článků k problematice inkluze v obecním periodiku, informování o aktivitách ve škole na facebookových stránkách a v místním informačním zpravodaji. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.
SPECIFICKÝ CÍL 1.3	1.3 Metodické vedení asistentů pedagoga a školních asistentů
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
Metodické vedení asistentů pedagoga a školních asistentů v MŠ	Splněno , metodické vedení mělo za cíl systematizovat práci asistentů a směřovat k tomu, aby se jejich role stala přirozenou součástí MŠ. Přípravovalo asistenty na situace, se kterými se denně setkávají, aby věděli, jak je řešit nebo kam se obrátit o pomoc. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.
Metodické vedení asistentů pedagoga a školních asistentů v ZŠ	Splněno , metodické vedení mělo stejnou podobu jako metodické vedení v MŠ. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.

Z tabulky je zřejmé, že aktéři ve Vejprtech byli úspěšní v naplňování strategického cíle, jehož rolí bylo podpořit obec v zavádění inkluzivních opatření.

Cíl 1.1 úzce souvisí s kvalitou spolupráce, jak je popsána ve zprávě hodnotící spolupráci v lokalitě, ze které jasně vyplývá, že místní aktéři ve Vejprtech si vytvořili efektivně fungující skupinu, která aktivně a pravidelně komunikuje a řeší vzniklé problémy. Vzhledem k tomu, že spolupráce dlouhodobě funguje bezproblémově a místní aktéři vyjadřují důvěru, že tomu tak bude i do budoucna, můžeme říct, že naplánované aktivity a jejich realizace úspěšně přispěly k naplnění specifického cíle.

Osvětová činnost k širší veřejnosti je důležitá, protože může sloužit jako prevence některých problémů. Informace o problematice inkluze se objevily například v místním zpravodaji nebo na Facebooku viz obrázky 1 a 2. Skutečnost, že seminář se nakonec uskutečnil pouze jeden a debatních kaváren pět, poukazuje na přizpůsobení se reálné poptávce ze strany cílové populace. Podle slov jednoho z aktérů byly debatní kavárny velmi populární a „prostor při nich praskal ve švech“. V tomto případě lze vnímat nedostatečné naplnění jednoho z cílů a velmi nadprůměrné naplnění cíle druhého pozitivně, protože tím aktéři podpořili formát, který podle výpovědi skvěle fungoval v šíření osvěty k cílové populaci. Velký zájem o debatní kavárny vypovídá také o vhodnosti zvolené aktivity.

Obrázek 1 Pozvánka na debatu v MSSS zveřejněná na facebookové stránce města Vejprty

ŠKOLA A MY II.

Zveme Vás již na druhé povídání o škole a o všem, co souvisí se vzděláváním Vašich dětí.

26. března od 15 hodin

v 1. patře budovy Městské správy sociálních služeb Vejprty
(Modrá školka).

Na vše, co Vás zajímá, se můžete zeptat profesionálů a odborníků na vzdělávání a na přípravu do školy.

PODPORA Vejprty – rozvoj inkluzivního vzdělávání v MŠ a ZŠ
Reg. č. projektu CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_021/0004619

Obrázek 2 Příspěvek o projektu „PODPORA Vejprty“ v místním zpravodaji města Vejprty

MIZ Vejprty

„Tak co bylo dneska ve škole?“

Aneb 1. díl seriálu o společném vzdělávání

„Tak co bylo dneska ve škole?“ Přiznejte se, kolikrát týdně se svých dětí takhle zeptáte? A jak rádi jste měli tuhle otázku jako školáci?

Většina z nás tenhle dotaz nejspíš nenáviděla, ale přesto se dnes při vzpomínce na tu dobu usmíváme. Nebo alespoň většina z nás.

Jsou však mezi námi i tací, kterým se ve škole z nějakých důvodů nelíbilo, a na školní léta vzpomínají neradi. Mohou k tomu mít různé důvody. Učení jim nešlo a tím pádem je ani nebavilo, učitelé jim připadali protivní, spolužáci jim ubližovali nebo si nenašli ve třídě kamarády. Zkrátka škola pro ně byla utrpení. Tahle doba už je našťastí za námi.

Dnešní škola chce být místem, kam děti chodí rády a těší se na vše nové a zajímavé. Proto jsme ve Vejprtech spojili síly všech, kteří to mohou ovlivnit. Města jako zřizovatele školy, školy a školky a Městské správy sociálních služeb. Za všemi těmito institucemi stojí konkrétní lidé, kteří jsou profesionály ve svém oboru, kteří pracují na vytvoření takové školy, v níž se budou všechny děti cítit dobře.

Naším společným cílem je zapojení všech dětí, a to s přihlédnutím na jejich individuální specifické potřeby. Směřujeme k tomu, aby každé dítě zažívalo ve školce a ve škole

pocit úspěchu v tom, co mu jde a co ho baví. Děti jsou různé a musí se k nim také různě přistupovat. Spolu do jedné třídy chodí děti, které jsou mimořádně nadané, děti, které mají zdravotní omezení, děti pocházejících ze složitých sociálně ekonomických poměrů, ale i děti z odlišných kulturně-spoločenských skupin.

Zní to všechno možná hodně složitě, ale podstata je jednoduchá. Ať se každé dítě do školky a do školy těší a ať si do života odnese takové dovednosti a vědomosti, které mu umožní šťastný život v dospělosti.

Zřizovatel školy – město Vejprty – se stará o to, aby škola fungovala provozně. Ale nejen o to! Projekt PODPORA Vejprty, jehož nositelem město je, směřuje ke komplexní podpoře začleňování dětí jak ve školce, tak ve škole. Pracovníci městského úřadu si neustále rozšiřují své znalosti v oblasti inkluze tak, aby starost o naši budoucnost, tj. o děti, byla úspěšná a splnila cíl, který sledujeme.

Uslyšíte-li spojení „projekt PODPORA“, vězte, že jde o opravdovou podporu vašich dětí systémem různorodých aktivit tak, abyste na svou otázku: „Co bylo dneska ve škole?“, slyšeli vždy jen milé, příjemné a zajímavé odpovědi.

Chcete-li vědět víc, v příštím MIZu přinese ve 2. dílu seriálu novinky z naší školky.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MS
MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Za pozornost stojí způsob, jakým byl naplněn poslední z cílů, a to metodické vedení asistentů pedagoga a školních asistentů. Cílem této aktivity bylo systematizovat roli asistentů a naučit zaměstnance, jak reagovat na situace, které se pravidelně objevují. Součástí vedení byla i pravidelná setkávání mezi asistenty, kde mohli společně sdílet své zkušenosti a vzájemně si

radit. Formát metodického vedení si zaslouží vyzdvihnout hlavně pro vhodně zvolené aktivity, které se v rámci vedení uskutečnily. Právě vzájemná podpora a možnost rozmlouvat o problémech se svými kolegy vypadá na základě vědeckých poznatků jako efektivní způsob, jak např. zlepšovat schopnost pedagogických pracovníků řešit problematickou komunikaci s rodiči⁶.

Díky metodickému vedení a vzájemné spolupráci nejenom, že asistenti věděli, jak reagovat, ale naučili se společně řešit problémy, obracet se na sebe s žádostí o radu, komunikovat efektivně o problémech jednotlivých dětí, a tím pádem i efektivně přistupovat k řešení např. tím, že neváhali s kontaktováním rodičů.

„A tam, kde jsme potřebovali vždycky reagovat setkáním s rodiči, tak tam jsme dokázali na to reagovat okamžitě, protože co se nám osvědčilo, tak jen nečekat na to, až za 14 dní je sem pozveme, až se zase ještě něco stane, ale školní asistenti tím, že byli takhle vedení, tak reagovali okamžitě, prakticky každodenně, tam kde to bylo potřeba a tím si troufnu říct, že ten dopad toho, co jsme potřebovali s těmi rodiči řešit, byl mnohem větší...“

6.2. Strategický cíl 2: Inkluzivní opatření v oblasti předškolního vzdělávání

Tabulka 3 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 2

STRATEGICKÝ CÍL 2	Inkluzivní opatření v oblasti předškolního vzdělávání
SPECIFICKÝ CÍL 2.1	2.1 Zavádění nových metod do předškolního vzdělávání a výchovy – rozvoj prosociálních, kognitivních a emočních dovedností u dětí v rámci předškolního vzdělávání a výchovy
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
JSME VE ŠKOLCE – pro děti již zapsané v MŠ se zaměřením především na děti, které potřebují individuální přístup vzhledem k nepodnětnému rodinnému prostředí a nutnosti dosažení úrovně schopností a dovedností nutných pro bezproblémový přechod do základní školy Obsah (aktivity): PŘEDŠKOLÁČEK, POZNEJ SVOJI KRAJINU, NAŠI SOUSEDÉ	Splněno , předškolní děti navštěvují školu, seznamují se s učiteli a pomáhají jim starší spolužáci. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.
Spolupráce MŠ a ZŠ při přechodu mezi stupni vzdělávání	Splněno , tato spolupráce se prolíná s výše zmíněnou aktivitou.

⁶ Gartmeier, M., Gebhardt, M., & Dotger, B. (2016). How do teachers evaluate their parent communication competence? Latent profiles and relationships to workplace behaviors. *Teaching and Teacher Education*, 55, 207–216.

Školní asistent v MŠ úvazek 0,5	Splněno. Podpořeno z projektu Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejrpty.
SPECIFICKÝ CÍL 2.2	2.2 Rozvoj rodičovských kompetencí, zapojování rodičů do realizace aktivit (zapojení do aktivit pro děti, pomoc s přípravou aktivit apod.)
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
Úroveň: Rodič a dítě MINIŠKOLKA – pro rodiče a děti, které ještě nedosahují věku pro vstup do MŠ Obsah (aktivity): Výtvarná dílnička, Cvičíme a hýbeme se, Hrajeme si s pohádkou, Muzikoterapie	Splněno , cílem bylo seznámení dětí se školkou, ukotvení její důležitosti pro vývoj dítěte u rodin ohrožených sociálním vyloučením. Podpořeno z projektu PODPORA Vejrpty.
Úroveň: Rodič a předškolní dítě POJĎME DO ŠKOLKY – pro rodiče a děti věkově vhodné pro pravidelnou docházku do MŠ	Splněno , cíl byl stejný jako u předchozí aktivity, ale soustředil se na jinou skupinu. Podpořeno z projektu PODPORA Vejrpty.
Vzdělávací aktivity pro rodiče	Splněno , původně bylo plánováno jako skupinová akce pro rodiče s dětmi, ale během covidu se převedla do individuálních návštěv rodičů ve školce. Podpořeno z projektu Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejrpty.
SPECIFICKÝ CÍL 2.3	2.3 Aktivní vyhledávání a oslovování rodin dětí, které se předškolního vzdělávání ještě neúčastní a poradenství a podpora rodičů při jejich jednání s různými institucemi ohledně vzdělávání svých dětí
Sociální poradenství poskytované rodičům dětí z MŠ v rámci SAS	Splněno , sociální poradenství poskytovaly hlavně pracovnice SAS, po dobu dvou let byl s některými problémy kontaktován i právník. Podpořeno z projektu PODPORA Vejrpty.
Sociální poradenství poskytované rodičům dětí z MŠ v rámci TP	Splněno , poradenství zajišťovala terénní pracovnice zaměstnaná SAS. Podpořeno z projektu PODPORA Vejrpty.

Nedostatečná účast dětí a rodičů na předškolním vzdělávání byla identifikována jako jeden z hlavních problémů obce ve vstupní analýze⁷, a tabulka výše ukazuje, že se místní aktéři snažili tento problém intenzivně řešit.

Program JSME VE ŠKOLCE se stal součástí běžných aktivit školy. Jak můžeme vidět z (harmonogramu) výročních zpráv za posledních pět let, tento program se na škole pravidelně uskutečňuje.

Mateřská škola se snažila najít způsob, jak ukázat rodičům, že MŠ je bezpečné a dobré místo, kam posílat své děti i během přísných epidemických opatření. Byl změněn formát některých aktivit, aby mohly být realizovány v individuální formě. Aktivity, které škola realizovala, zapojují stejnou mírou rodiče a děti, což je skvělý způsob, jak změnit pohled na předškolní docházku a podpořit důležitost role vzdělávání v očích všech zapojených rodin.

Sociální poradenství v SAS fungovalo hlavně prostřednictvím pracovnic SAS, které se

⁷ Svobodová (2017). Vstupní analýza města Vejrpty. Praha: Agentura pro sociální začleňování

v situacích, se kterými si nevěděly rady, obracely na právníka (např. s insolvenční). Většina diskusí se týkala finanční situace rodin. Nicméně podle výpovědi zástupců MSSS, o SAS a některé další sociální služby přestal být ze strany obyvatel Vejprty zájem, a tak byly následně zrušeny.

6.2. Strategický cíl 3: Inkluzivní opatření v oblasti základního školství a prevence školní neúspěšnosti

Tabulka 4 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 3

STRATEGICKÝ CÍL 3	Inkluzivní opatření v oblasti základního školství a prevence školní neúspěšnosti
SPECIFICKÝ CÍL 3.1	Zavádění inkluzivních metod do základního vzdělávání a výchovy – rozvoj prosociálních, kognitivních a emočních dovedností u žáků ZŠ
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
UČEBNA – vybavení pomůckami pro učebny na podporu nových metod teoretického vzdělávání	Splněno , škola pořídila pomůcky pro volnočasové aktivity, vybudovala a vybavila tři nové odborné učebny a jazykové učebny.
CVIČNÁ KUCHYŇ a VÝUKOVÁ JÍDELNA – vybavení pomůckami pro učebny na podporu nových metod praktického vzdělávání	Nesplněno , místní aktéři nenašli správnou finanční podporu pro tuto aktivitu.
ADAPTAČNÍ PROGRAMY pro žáky 2. stupně základního školy Obsah: Volba střední školy a její poznání (STŘEDOŠKOLÁK), adaptační programy pro třídy se žáky s podpůrnými opatřeními	Splněno , uskutečnily se exkurze pro velké skupiny studentů na střední školy v jiných městech.
PREVENTIVNÍ PROGRAMY pro žáky ZŠ Obsah: Prevence kriminality. Protidrogová prevence. Finanční gramotnost.	Splněno , preventivní programy byly součástí programu prevence školy.
Kariérní poradenství 75 žáků, 30 rodičů, exkurze a poradenství	Splněno , škola uspořádala workshopy pro rodiče a poskytovala poradenství pro rodiče a děti týkající se volby střední školy. Celkově se zúčastnilo 162 žáků exkurzí a 32 žáků a rodičů poradenských schůzek. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty a projektu Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejprty.
Školní asistent	Splněno .

2 asistenti na úvazek 0,5	Podpořeno z projektu Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejprty.
SPECIFICKÝ CÍL 3.2	3.2 Aktivity zaměřené na doučování žáků
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
STUDOVNÁ – vybavení pomůckami pro specializovanou učebnu na podporu doučování žáků ZŠ	Splněno , shoduje se s předchozím cílem.
Doučování žáků ohrožených školním neúspěchem <ul style="list-style-type: none"> 11 žáků za rok ve škole, 10 žáků za rok v mimoškolním klubu	Částečně splněno , v rámci výzvy bylo podpořeno pouze doučování ve škole, nikoliv ve mimoškolním klubu. Doučování ve škole se účastnilo 78 žáků (za školní rok 2020/2021). Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty a Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejprty.
SPECIFICKÝ CÍL 3.3	Kluby a kroužky na školách pro zájmové vzdělávání, volnočasové aktivity a vzdělávací aktivity o prázdninách
Rozvoj PRACOVNÍCH KOMPETENCÍ žáků ZŠ Rozvoj KOMPETENCÍ K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ žáků ZŠ Rozvoj KOMUNIKATIVNÍCH KOMPETENCÍ žáků ZŠ Rozvoj SOCIÁLNÍCH A PERSONÁLNÍCH KOMPETENCÍ žáků ZŠ Rozvoj OBČANSKÝCH KOMPETENCÍ žáků ZŠ	Splněno , učitelé ZŠ byli podpořeni v tom, aby výuku zaměřovali i k rozvoji těchto kompetencí.
Kroužky na školách <ul style="list-style-type: none"> 13 kroužků, zapojeno cca 100 žáků za školní rok	Splněno , do kroužků se zapojilo 189 žáků ve školním roce 2020/2021. Podpořeno z projektu Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejprty.
Vzdělávací aktivity o prázdninách <ul style="list-style-type: none"> 3x týdně v rozsahu 4 hodin, 20 žáků za školní rok	Splněno , vzdělávací aktivity probíhaly, ale nemáme bližší informace o počtu dětí, které se jich zúčastnily. Podpořeno z projektu Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejprty.
SPECIFICKÝ CÍL 3.4	Workshopy pro rodiče žáků – realizace ve spolupráci s MSSS Vejprty (poskytovatel SAS, NZDM a TP) a podpora rodičů při jednání s různými institucemi ohledně vzdělávání svých dětí
Sociální poradenství poskytované rodičům žáků ZŠ v rámci SAS	Splněno , překrývá se s cílem 2.3. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.
Sociální poradenství poskytované rodičům žáků ZŠ v rámci TP	Splněno , překrývá se s cílem 2.3. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty.

SPECIFICKÝ CÍL 3.5	Podpora školního poradenského pracoviště v ZŠ vč. Pilotního ověření pozic koordinátorů inkluze na 1. a 2. stupni ZŠ
Psychologické poradenství pro žáky, rodiče a pedagogy	Splněno , zástupci školy uvádějí, že jejich děti využívají hlavně pro diskusi nad studijními obtížemi nebo kariérou volbou.
Činnost koordinátora inkluze na 1. stupni ZŠ	Splněno , koordinátor inkluze organizuje individuální péči o vybrané studenty a asistuje jim např. s doučováním. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty a pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejprty.
Činnost koordinátora inkluze na 2. stupni ZŠ	Splněno , koordinátor inkluze organizuje individuální péči o vybrané studenty a asistuje jim např. s doučováním. Podpořeno z projektu PODPORA Vejprty a Pokračujeme s podporou ZŠ, MŠ Vejprty.

Nejenom, že se Základní škole Vejprty podařilo úspěšně realizovat téměř všechny aktivity, ale zdá se, že cílová skupina o ně jevila i značný zájem, např. 189 žáků, kteří se zapojili do kroužků na škole.

Škole se podařilo zapojit aktivity v oblasti prevence školní neúspěšnosti do každodenního fungování školy tak, že vypadají jako součást klasické výuky. Díky tomu by tyto aktivity mohly fungovat bezproblémově i v budoucnu.

6.2. Strategický cíl 4: Dobudování infrastruktury pro inkluzivní vzdělávání v MŠ a ZŠ

Tabulka 5 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – Strategický cíl 4

STRATEGICKÝ CÍL 4	Dobudování infrastruktury pro inkluzivní vzdělávání v MŠ a ZŠ
SPECIFICKÝ CÍL 4.1	Stavební úpravy, rekonstrukce a pořízení nového vybavení pro výuku v rámci inkluzivních opatření
Aktivita / indikátor	Vyhodnocení
UČEBNA – stavební úpravy a vybavení pro učebny na podporu nových metod teoretického vzdělávání	<i>Shoduje se s cílem 3.1</i>
CVIČNÁ KUCHYŇ a VÝUKOVÁ JÍDELNA – stavební úpravy a vybavení pro učebny na podporu nových metod praktického vzdělávání	<i>Shoduje se s cílem 3.1</i>
Úprava prostor ŠKOLNÍ DRUŽINY a MATEŘSKÉ ŠKOLY – stavební úpravy, rekonstrukce prostor	Splněno , realizováno z finančních prostředků města.

7. Zhodnocení rizik při plnění cílů (obecná rizika i konkrétní rizika v řešené lokalitě)

Analýzy rizik, jak byla identifikována v MPI, jsou zobrazeny v tabulce níže.

Tabulka 6 Analýza rizik MPI

Název rizika	Pravděpodobnost	Závažnost	Vyhodnocení	Prevence
Slabá úroveň projektů, nízká kapacita partnerů realizovat naplánovaná opatření	Nízká	Velká	Průběžně před podáním projektů	Projektové poradenství ASZ, dobrá komunikace
Nedosahování vytyčených indikátorů	Nízká	Velká	Pravidelně na poradách k plnění MPI	Včasný a průběžný monitoring realizace MPI
Nezájem cílové skupiny RODIČE	Nízká	Střední	Pravidelně na poradách	Otevřená a systematická komunikace
Problémy v administraci projektů	Nízká	Velká	Pravidelně na poradách	Kvalitní projektový tým

Ze skupiny čtyř rizik lze zhodnotit, že třem se určitě úspěšně podařilo předejít. Místním aktérům se podařilo realizovat velké množství naplánovaných opatření a během druhé výzvy za spolupráce se Vzdělávacím centrem Genesis, z. s., zvládli přizpůsobit aktivity tak, aby mohly být v uspokojivé formě realizovány i během epidemických opatření. Vzdělávací centrum Genesis, z.s., bylo velmi nápomocné i při administraci druhé výzvy, a nikdo z místních aktérů nezmínil, že by se s problémy v administraci potýkali.

Z hodnocení některých aktivit vyplývá, že zájem ze strany rodičů nepředstavoval ve Vejprtech problém. Debatní kavárny pro rodiče, které se podle plánu měly uskutečnit 2x, se nakonec uskutečnily 5x a podle místních aktérů se jich účastnilo velké množství rodičů. Slovy jednoho z respondentů: „prostor (ve kterém debaty probíhaly) praskal ve švech“. Rodiče se aktivně zúčastnili i například kariérních poradenství svých dětí (32 rodičů ve školním roce 2020/2021).

Nakolik se naplnilo riziko nedosahování vytyčených indikátorů, se nyní těžko zhodnocuje, neboť selhala prevence tohoto rizika, a to průběžný monitoring realizace MPI. S přihlédnutím k metodám, jaké evaluace využívá (hlavně rozhovory s místními aktéry) je v aktuální chvíli nemožné zhodnotit např. celkový počet podpořených osob nebo počet rodičů využívajících SAS nebo počet žáků využívajících NZDM, neboť tyto služby byly ještě před započítáním evaluace zrušeny. U jiných indikátorů nelze zobecnit informace, které máme za poslední rok, na celou dobu platnosti MPI (např. počet doučovaných osob za školní rok).

Tomuto riziku by se v budoucnu dalo předejít zapojením poradenské organizace, jakou představuje Vzdělávací centrum Genesis, z.s., které se bohužel ke spolupráci přidalo až později, a nebylo tedy součástí první výzvy. Nicméně v současnosti precizně monitoruje

naplnění jednotlivých cílů, a to včetně podrobných číselných údajů, které jsou velmi cenným zdrojem informací. Pokračující spolupráce se Vzdělávacím centrem Genesis, z.s., by mohla tomuto riziku v budoucnu předcházet.

8. Výsledný stav vzdělávacího systému a doporučení do budoucna

Klíčovým východiskem tvorby místního plánu inkluze je koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám, který je v Metodice KPSVL⁸ definován jako „*zajištění adresnosti, koordinace, konzistence a synergie místních opatření sociální integrace založených na lokálních potřebách, která budou realizována prostřednictvím specifického mechanismu financování z prostředků ESIF*“. Zhodnocení výsledného stavu vzdělávacího systému se proto zaměřuje právě na ověření premis KPSVL a analyzuje, do jaké míry realizace opatření vycházejících ze strategického plánování splňuje preferované principy, jimiž jsou **adresnost, koordinace, konzistence, synergie**. Kromě uvedených principů je zde zhodnocena také **udržitelost, kterou chápeme** jako podmínku pro dlouhodobý efekt KPSVL.

8.1 Adresnost / relevance

Vejrpty si v oblasti inkluzivního vzdělávání zaslouží pozornost – žije zde kolem 12 % obyvatel ohrožených sociálním vyloučením a celková vzdělanostní struktura se pohybuje pod krajským a celorepublikovým průměrem. Zároveň se jedná o lokalitu, kde se o inkluzi ve vzdělávání místní aktéři dlouhodobě zajímají a díky velikosti města (cca tři tisíce obyvatel) pracují na jejím řešení komplexně – spolupracují s žáky i celými rodinami.

Ve vstupní analýze byly jako hlavní problémy identifikovány účast na předškolním vzdělávání, přechod na střední školu a školní neúspěšnost a tyto problémy jsou následně také adresovány v MPI. Všechny aktivity směřují k řešení těchto problémů, a MPI lze tedy zhodnotit jako adresný vzhledem k identifikovaným problémům.

8.2 Koordinace a synergie

Koordinace probíhala v obci během několika posledních let zcela bezproblémově, a to hned na několika úrovních.

Na úrovni celé obce byla úspěšná koordinace zajištěna hlavně pravidelným setkáváním mezi zástupci města, MŠ a ZŠ Vejprty a MSSS Vejprty. Díky těmto pravidelným setkáváním jednou do měsíce se všem místním aktérům dařilo řešit problémy vzniklé v jejich organizaci rychle a za pomoci dalších místních aktérů. Všichni místní aktéři se shodli, že tato setkávání jim v řešení vzniklých problémů velmi pomáhala.

⁸ METODIKA KOORDINOVANÉHO PŘÍSTUPU K SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝM LOKALITÁM. *Agentura pro sociální začleňování* [online]. [cit. 2019-12-19]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/metodika-koordinovaneho-pristupu-k-socialne-vyloucenym-lokalitam/>

O úroveň níže probíhala koordinace mezi Vzdělávacím centrem Genesis, z. s., MŠ a ZŠ Vejprty a MSSS, kteří spolupracovali na druhé výzvě a vzájemně se podporovali v realizaci jednotlivých aktivit, které byly ve výzvě zahrnuty. Během rozhovorů aktéři zmínili, že spolu komunikují téměř na každodenní bázi, domlouvají se na podobě aktivit a společně je monitorují. I tuto spolupráci si všichni dotazovaní velmi pochvalovali.

Nejnižší úroveň spolupráce (ve smyslu počtu zapojených aktérů a jejich zaměření) se vyskytuje na MŠ a ZŠ Vejprty, kde vznikly skupiny, které se snaží rychle a efektivně řešit problémy svých žáků. Školní asistenti koordinují činnosti žáků ohrožených neúspěchem (např. domlouvají doučování) a na pravidelných setkáních s vedením a dalšími učiteli společně hledají řešení vzniklých problémů u jednotlivých žáků tak, aby nedošlo k hlubšímu rozvoji těchto problémů. Na škole tedy existuje tým složený ze školních asistentů a koordinátorů inkluze, který kooperativně řeší problémy vyskytující se specificky ve škole.

Lze shrnout, že Vejprtům se podařilo vytvořit několik týmů, které dobře fungují a společně řeší jak vznikající, tak rozvinuté problémy, které vyžadují zapojení školy, MSSS i města.

8.3 Udržitelnost

V oblasti udržitelnosti vyvstává ve Vejprtech několik nejistot:

- V roce 2021 byly zrušeny téměř všechny služby městské správy sociálních služeb včetně těch zaměřujících se na rodiče a děti, tedy SAS a nízkoprahový klub pro děti a mládež.
- V návaznosti na zrušení SAS byla zrušena pravidelná měsíční setkávání mezi MSSS, MŠ a ZŠ a městem.
- ASZ se rozhodla ukončit spolupráci v lokalitě, protože nabyla dojmu, že v dané lokalitě není zapotřebí, což je v souladu se zjištěním ve zprávě hodnotící spolupráci v lokalitě. To znamená, že místní aktéři budou muset přemýšlet nad novými způsoby, jak finančně zajistit pozice, které byly doteď financovány z výzev ASZ, např. koordinátoři inkluze na ZŠ.

Všechny výše zmíněné body vytváří obavy o udržitelnost kvality inkluzivního vzdělávání ve Vejprtech. Nicméně se lze domnívat, že s trochou opatrnosti Vejprty zvládnou aktuální kvalitu v inkluzivním vzdělávání udržet, a to ze dvou důvodů:

1. Jak bylo popsáno výše, spolupráce ve Vejprtech funguje skvěle. Díky tomu, že se jedná o malé město, všichni místní aktéři se díky letům vzájemné spolupráce dobře znají a ví, že se na sebe mohou obracet i bez pravidelných setkání.
2. Místní aktéři si jsou těchto rizik vědomi, již nyní přemýšlí nad některými řešeními a jsou optimističtí ohledně budoucího vývoje v obci. Během rozhovorů místní aktéři uvedli, že zrušení SAS nemusí být finální stav, a pokud by se objevila potřeba ze strany obyvatel, zvážili by její znovuotevření. Stejně tak zástupci ZŠ již zvažují, jak finančně zajistí

pozice, které byly doteď financovány z výzev a ukázaly se jako velký přínos pro fungování školy (např. koordinátoři inkluze).

8.4 Závěrečné shrnutí a doporučení

Je zřejmé, že místní aktéři ve Vejprtech společně dlouhodobě rozvíjí inkluzivní vzdělávání a úspěšně se jim podařilo naplnit většinu navržených aktivit v MPI.

MPI reaguje na hlavní problémy, které byly identifikovány ve vstupní analýze⁹, a aktivity, které navrhuje, se komplexně soustředí na řešení těchto problémů. Od jeho vzniku se místním aktérům daří úspěšně realizovat předsevzaté aktivity, ať už za pomoci dvou výzev, které se jim podařilo získat, nebo vlastních možností. Kromě využití finanční podpory města se Vejprťům podařilo realizovat některé aktivity např. jejich přidáním do školních preventivních programů. Tento způsob, ve kterém se místní aktéři snaží aktivně získat finanční prostředky, ale zároveň hledají další způsoby, jak realizovat předsevzaté aktivity, svědčí o jejich vysoké motivaci zvyšovat kvalitu v inkluzivním vzdělávání.

Na úspěšnosti Vejprt v zavádění inkluzivních opatření sehrálo velkou roli i Vzdělávací centrum Genesis, z.s., které díky své projektové a administrativní podpoře přispělo k realizaci několika aktivit a snížilo pravděpodobnost vzniku několika rizik identifikovaných v MPI.

Za zmíněnou nestojí pouze to, že aktivity z MPI byly v obci realizovány, ale také způsob, jakým byly realizovány. Mnoho aktivit sklidilo obrovský úspěch u cílové populace, o čemž svědčí např. počet dětí, které se účastnily doučování, nebo počet rodičů, kteří se zúčastňovali debat. Příklad, který skvěle demonstruje, s jakou promyšleností byly aktivity MPI realizovány, představuje aktivita metodického vedení školních asistentů. Díky vhodně zvoleným metodám a obsahu vedení se školní asistenti stali důležitou součástí fungování školy a její vedení vyzdvihuje důležitou roli asistentů při rychlém a efektivním řešení vzniklých problémů. Skutečnost, že metodické vedení naučilo školní asistenty řešit často se vyskytující situace a bezproblémově spolupracovat s dalšími zaměstnanci školy, nepochybně přispěla k lepšímu fungování školy v oblasti inkluze.

Doporučení

Součástí zprávy jsou i doporučení do budoucna, která vyplývají z hlavních zjištění evaluace. Jak bylo zmíněno již výše, místní aktéři ve Vejprtech vykonávají opravdu dobrou práci při podporování inkluzivního vzdělávání a mým nejdůležitějším doporučením je v této dobré práci pokračovat – pokračovat v kvalitní komunikaci mezi sebou a pokračovat v aktivitách, o které byl zájem v cílové populaci. Níže jsou uvedena další doporučení, která by mohla být místním aktérům užitečná při dalším rozvoji či pokračování v rozvoji inkluzivního vzdělávání:

Doporučení pro všechny místní aktéry:

⁹ Svobodová (2017). *Vstupní analýza města Vejprty*. Praha: Agentura pro sociální začleňování.

Zvážit, nakolik se realizované aktivity doopravdy dotýkají rodin ohrožených sociálním vyloučením.

Pokud jde o realizaci aktivit podporujících inkluzivní vzdělávání, je důležité se zamyslet nad tím, jestli se realizace doopravdy dotýká cílové skupiny. Např. skutečnost, že dlouhodobě nedošlo ke zvýšení počtu absolventů ZŠ, kteří nastupují na střední školu, i když se vysoké množství dětí s rodiči účastní kariérního poradenství, vyvolává otázku, jestli právě děti z rodin ohrožených sociálním vyloučením kariérnímu poradenství neunikají.

Doporučení pro město Vejprty a MŠ a ZŠ Vejprty:

Zvážit podobu a zaštitění terénní práce.

Terénní práce doposud byla součástí SAS, ale podporovala i aktivity školy nebo školky. Terénní pracovníce například na podněty školky komunikovala s rodinami, jejichž děti nenastoupily do předškolního vzdělávání i přes vhodný věk pro začátek docházky. Se zánikem SAS zanikla pozice terénního pracovníka, i přestože hrála důležitou roli při komunikaci s rodinami ohroženými sociálním vyloučením. Za zvážení tedy stojí, zda je pozice užitečná, a popřípadě, jak zajistit její pokračování (např. kdo bude zaměstnavatelem terénního pracovníka bez existence SAS).

Doporučení pro MŠ a ZŠ Vejprty:

Pokračování ve spolupráci se Vzdělávacím centrem Genesis, z.s.

Vzdělávací centrum Genesis, z.s., na rozdíl od ostatních aktérů nesídlí přímo ve Vejprtech, forma jeho spolupráce je tedy trochu jiná než u ostatních aktérů. Nezúčastňovalo se například pravidelných schůzí, ale individuálně diskutovalo se zástupci MSSS a MŠ a ZŠ Vejprty. Zároveň nebylo součástí spolupráce hned od začátku vzniku MPI. Přesto se jeho vliv na fungování ve Vejprtech zdá jako velmi pozitivní – plní důležitou poradenskou, administrativní a monitorovací funkci.

Zvážit, jak budou financovány některé personální pozice po ukončení aktuální finanční podpory.

Ve Vejprtech je několik personálních pozic, které jsou v aktuální chvíli finančně podpořeny formou výzvy končící v příštím roce. Vzhledem k tomu, že místní aktéři označili tyto pozice za velmi cenné a užitečné, bude důležité zajistit jejich finanční podporu i po skončení výzvy, aby kvůli jejich absenci neklesla kvalita inkluzivního vzdělávání v obci.

9. Zdroje a literatura

Zdroj úvodního obrázku: Fotogalerie města Vejprty, dostupné z:
<https://www.vejprty.cz/fotogalerie/mesto-vejprty>

Gartmeier, M., Gebhardt, M., & Dotger, B. (2016). How do teachers evaluate their parent communication competence? Latent profiles and relationships to workplace behaviors. *Teaching and Teacher Education*, 55, 207–216.

Město Vejprty ve spolupráci s ASZ (2019). *Místní plán inkluze města Vejprty pro období 2016–2022*. Praha: Agentura pro sociální začleňování. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/MPI-Vejprty-1.pdf>

METODIKA KOORDINOVANÉHO PŘÍSTUPU K SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝM LOKALITÁM. *Agentura pro sociální začleňování* [online]. [cit. 2019-12-19]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/metodika-koordinovaneho-pristupu-k-socialne-vyloucenym-lokalitam/>

Svobodová (2017). *Vstupní analýza města Vejprty*. Praha: Agentura pro sociální začleňování, dostupná on-line zde: https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/VA_Vejprty.pdf